

ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Деніга Х.В.

магістрант,

Науковий керівник: Білан О.І.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Для створення і збереження психічно загартованого і фізично розвиненого суспільства необхідно велику роль приділяти саме здоров'язбереженню дітей, зокрема формувати уявлення про здоровий спосіб життя починаючи з раннього етапу життя. Адже з кожним роком зростає відсоток дітей, що мають відхилення у здоров'ї, спостерігається тенденція безперервного зростання загального рівня захворюваності серед дітей дошкільного віку. Це пов'язано з безліччю негативних явищ у сучасному житті: непростими соціально-економічними умовами, екологічними проблемами, низьким рівнем розвитку інституту шлюбу і сім'ї, слабкою системою охорони здоров'я та виховної бази освітнього закладу і сім'ї. Проблема формування уявлень дітей про здоровий спосіб життя є актуальною в сучасному суспільстві, саме тому ми вважаємо проблему надзвичайно важливою й такою, що потребує подальшого вивчення.

Мета дослідження – проаналізувати та описати дидактичні засади формування уявлень про здоровий спосіб життя у дітей дошкільного віку.

Як свідчать дослідження О. Богініч, С. Ладивір, потребу в здоров'язбереженні необхідно формувати з дошкільного дитинства, коли організм пластичний і легко піддається виховним педагогічним впливам. У дітей зміцнюється бажання бути здоровими, вирости сильними, активними, вміти обслуговувати себе й поводитися так, щоб не зашкодити собі та іншим. За допомогою дорослих дитина усвідомлює потребу щоденного виконання фізичних вправ та зарядки, загартовування, дотримання режиму дня, вживання здорової їжі,

слідкування за чистотою навколишнього середовища та приміщення, а також дотримання правил особистої гігієни [1, с. 3-7; 5, с. 3-5].

Розглядати здоров'язбереження в дошкільній освіті як цінність, на нашу думку, необхідно на державному, суспільному та особистісному рівнях. Здоров'я дитини як особисте надбання – це запорука її повноцінного майбутнього життя. Здорова дитина може вчитись, оволодівати в майбутньому будь-якою спеціальністю, розвивати свої здібності. Цінність здоров'я дитини для суспільства – це продуктивність праці її батьків, від цього – багатство суспільства, забезпечення робочих місць, вирішення проблеми зайнятості населення. Оскільки, здоров'я нації розглядають як показник цивілізованості держави, що відображає соціально-економічне становище суспільства [4, с. 4].

Здоров'язбереження як *система*, характеризує здоров'язбережувальний аспект функціонування закладу дошкільної освіти, ефективність якого залежить від визначення та реалізації наступних взаємопов'язаних компонентів:

- *мети здоров'язбережувальної діяльності*, яку ми вбачаємо у вихованні здорової особистості, що дбає про своє здоров'я та здоров'я оточуючих, прагне вести здоровий спосіб життя;

- *змісту цієї діяльності*, що фіксується в програмах, планах, навчальних посібниках та інших засобах;

- методів збереження здоров'я (доцільним вважаємо використання сучасних оздоровчих технологій, а саме: руховий ігротренінг, фітбол-гімнастика, гідроаеробіка, художня гімнастика, рухова казкотерапія, пантомімічні етюди, рольове програвання ситуацій, тренінги, аутогенне тренування, психогімнастичні вправи, трудотерапія, музикотерапія, кольоротерапія, сміхотерапія, вітамінотерапія, психотехнології і гімнастика почуттів, ігри-драматизації, ситуації морального вибору, прийоми ТРВЗ тощо;

- засобів, що використовуються в процесі здоров'язбереження, оптимальне поєднання яких допомагає дошкільникам глибше пізнавати дійсність, збагачує їх враженнями, дає матеріал для спостережень, які згодом діти використовуватимуть у навчальній та інших видах діяльності. Такими дидактичними засобами є слово (вихователя, дитини, художнє слово); образ (створюваний за допомогою технічних засобів,

дидактичних матеріалів); об'єкти живої і неживої природи, їх зображення; дія (дитини, вихователя, дидактичні вправи, елементарні досліди).

Крім того, вважаємо, що здоров'язбережувальна педагогічна система, повинна спиратись на наступні, визначені вченими, дидактичні принципи: науковості, доступності, наочності, системності та послідовності, вікової адресованості, урахування індивідуальних особливостей, активності, гуманізації, демократизації, єдиних вимог закладу дошкільної освіти та сім'ї.

У формуванні уявлень про здоровий спосіб життя у дітей дошкільного віку мають враховуватися психологічні чинники та фізичні можливості дітей, які передбачають здійснення навчального процесу оптимальним та дієвим. Формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільників реалізується у процесі різноманітних ігор (словесних та фізичних), вправ, оздоровчих технологій в основі яких є загальні дидактичні принципи.

Список використаних джерел:

1. Гаращенко Л.В. Педагогічні умови застосування здоров'язберігальних методик виховання в дошкільному закладі / Л.В. Гаращенко// Збірник наукових праць Київського університету імені Бориса Грінченка. – 2010. – № 4. – С. 27-34.
2. Опалко Г.П. Здоров'язбережувальні технології в дошкільному навчальному закладі / Г.П. Опалко // Інтернет-конф. Черкаського обл.ін.-ту післядипломної освіти пед. працівників. – Черкаси: ЧОПОПП, 2011. – 10 с.
3. Організація оздоровчої роботи в ДНЗ / [Гаркуша Г.В., Рудік О.А., К.М. Свилярьова, Л.А. Швайка]. – Харків: Основа, 2011. – 319 с.